

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Светлана Асенова Игнатовска

относно дисертационен труд на тема „Училищният двор като пространство за усвояване и развитие на социални умения у учениците със специални образователни потребности”

за присъждане на образователна и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление

1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Докторант: Василя Стилианос Андриански

Научен ръководител: доц. д-р Емилия Хинкова Евгениева

Становището е изготвено на основание заповед № РД-38-309 от 27.06.2019 г. на ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски”, както и на решение на научното жури по процедурата. Представеният комплект от документи е съобразен със Закона за развитие на академичния състав в Република България и процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

Дисертационният труд на Василя Андриански съдържа всички задължителни елементи: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, заключение – резюме на получените резултати от анкетирането, библиография.

Спазени са главните методически изисквания – ясни формулировки на целта, задачите и хипотезите, обосновка на актуалността, методика на изследването, очакван резултат, изводи и приносни моменти. Прави впечатление търсенето на допълнителен ефект, както и на страничен ефект от проучването.

Богатото и задълбочено изследване на използваната българска и чуждестранна литература по темата дават възможност да се изведе

значимостта на изследвания проблем, да се систематизират и обосноват конкретните изводи.

Темата на дисертационния труд е новаторска, интересна и привлича вниманието. От изключително голямо значение в практиката е организацията както на груповата, така и на индивидуалната дейност на учащите се в училищното пространство, особено в процеса на приобщаващото образование. В хода на учебния процес редуването на съвместната и индивидуалната работа е задължително условие за усвояване на „външната” (социалната) и „вътрешната” (субектната, на самото дете, с неговите специфични педагогически потребности и възможности) среда на базата на тяхното функциониране.

Личният опит и практическа дейност на докторантката с деца със специални образователни потребности я насочват към търсене на възможности как в пространството на училищния двор да се изнесат значително повече формални учебни занятия и да се показват възможностите на средата за работа там. Така, уроците изнесени в училищния двор ще са пряка връзка с развиващите се социални умения и социални интеракции чрез системата от ключови компетентности.

Попаднали в такива училищни условия децата със СОП следва да се научат да участват адекватно и в социалните отношения. За тях това ще бъде нова социална ситуация на развитие, която да осигурява ефективно придвижване на опита от едно ниво към друго. Подкрепата на развиващи се функции, знания, форми на отражение, включени в конкретни учебни дисциплини чрез конкретни методи на обучение, ще се търси и в извънучилищната дейност. От тук следва да се обедини обучението с практическото приложение на наученото и неговото непроизволно затвърдяване.

В дисертационното изследване са зададени и параметрите на търсения иновативен модел, като се акцентира на пет пункта. Това, че

дворното пространство все още непостоянно се използва в цялостния процес на обучение е недостатък на системата, според докторантката. Към преодоляването му са насочени няколко ключови компетентности - екологичен и здравословен начин на живот, умението за учене, връзката със семейството и родното място.

Авторефератът отговаря на съдържанието на разработката и представя най-съществените черти на дисертационния труд.

Публикационната дейност на Василиа Андрианаки се състои от три на брой доклада, съотнесени с темата на дисертацията.

Заключение:

Предложеният дисертационен труд притежава нужните достойнства, с които удовлетворява изискванията за докторантско изследване. Иновативното и аргументирано теоретико-практично изследване ми дава основание за **положителна оценка** и предлагам на многоуважаваното Научно жури да даде положителен вот и да присъди на **Василиа Стилианос Андрианаки** образователната и научна степен „доктор” на СУ „Св. Климент Охридски” в областта на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

23. 08. 2019 г.

гр. Шумен

доц. д-р Светлана Игнатовска